

Muhsine Helimoğlu Ravuz
GEL ZAMAN ĞİT ZAMAN
ANADOLU MASALLARI

DESTANLAR VE MASALLAR
Masal

2

resimleyen: vađhar Ađhaei

3.
BASIM

GIN
ÇOCUK

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

Muhsine Helimoğlu Ravuz
GEL ZAMAN GİT ZAMAN

ANADOLU MASALLARI

2

Resimleyen: vaqar Aqaei

raýın koordinatörü: ipek şoran
düzelti: leyla nebiođlu
kapak ve iç tasarımı: gözde bitir tufan
tasarım uygulama: yasemin çatal

1. basım: 2011

3. basım: 1000 adet, Ağustos 2018

ISBN 978-975-07-1318-7

© can sanat raýınları A.Ş., 2011

tüm hakları saklıdır. tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yaýıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

can sanat raýınları raýım ve dađıtım tic. ve san. A.Ş.

raýıncı sertifika no: 31730

hayriye caddesi no. 2, 34430 Galatasaray, istanbul

telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 faks: 252 72 33

cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

kapak baskı: saner basım hizmetleri san. ve tic. ltd. Őti.

sertifika no: 35382; adres: maltepe mah. litrosyolu sok.

2. matbaacılar sit. no: 2/4 zbc 3/4 zeytinburnu, istanbul

iç baskı ve cilt: yıldız matbaa mücellit; sertifika no: 33837

adres: maltepe mah. gümüŐşuyu cad. dalğıç iş merkezi

no: 3 kat: 2 topkapı, zeytinburnu / istanbul

Bu kitabın sahibi:

MUHSİNE HELİMOĞLU YAVUZ

1972’de Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Türkoloji Bölümü’nü bitirdi. Halkbilimi alanında Diyarbakır Efsaneleri-Motif-Index teziyle yüksek lisans, Masalların Eğitimsel İşlevleri ve Mesaj-Index’i teziyle de doktora yaparak bilim doktoru oldu. “Diyarbakır Efsaneleri-Motif-Index” adlı eseriyle İsveç-Stockholm “Culture House Research Award”u, “Masallar ve Eğitimsel İşlevleri Mesaj-Index” adlı eseri ile de “Pertev Naili Boratav Halkbilimi Ödülü”nü aldı. bunların dışında yurtiçinde ve dışında aldığı 6 ödülü daha vardır. yurtiçinde Dicle, Bilkent, Mimar Sinan Üniversitelerinde öğretim üyesi olarak çalıştı. yurtdışında da Varşova, Bakü, Kiev, Kişinev, Bükreş, Lefke-Avrupa Üniversitelerinde konuk öğretim üyesi olarak dersler ve konferanslar verdi. Şu anda Bahçeşehir Üniversitesi öğretim üyesi olan Muhsine Helimoğlu Yavuz, “Halk Anlatılarının Örtük Transaksiyon Rolüyle Psikoterapi Aracı Olarak Kullanılması” ve “Anlatı-masal çözümlenmeleri” konusunda çalışmakta ve yayınlarını bu alanda sürdürmektedir. yayımlanmış 19 kitabı, 45 bildirisi ve 60 makalesi vardır. “Masallar ve Eğitimsel İşlevleri Mesaj-Index” kitabından seçilmiş masal ve tekerleme metinleri, Pertev Naili Boratav Arşivi’nden alınmış bazı masallarla birlikte Fransızcaya çevrilerek Neuf de l’Ecole des Loisirs yayınevi tarafından “Contes Turcs” adıyla, 2008’de Paris’te yayımlanmıştır.

Hile ile Dile (Kürt Masalları), Evvel Zaman İçinde (Anadolu Masalları-1)
yazarın yayınevimizden çıkan diğer kitabıdır.

gel zaman git zaman

ANADOLU MASALLARI

2

içindekiler

önsöz, 9

1: fındık beyleri, 11

2: kaybolan çocuk, 15

3: beybörekle benliboz, 18

4: horoz masalı, 27

5: padişahın üç kızı, 29

6: imdi dede, 33

7: yılan beyleri, 35

8: dev ile padişahın üç oğlu, 43

9: fes tüccarı, 57

10: sihirli buz çiçeği, 58

11: padişah ve oğulları, 65

12: Altın saçlı çocuklar, 69

13: süpürgeci koca, 73

14: üç öğüt, 77

15: ay ve yıldız, 81

16: kafatası, 85

17: buz baba, 87

kaynak bilgileri, 90

“NANI”sinden
“ALİ ABDA”ŪA MASALLAR

önsöz

Bu kitaptaki masallar, Anadolu'nun hemen her bölgesinden derlenerek, ilk kez sözden yazıya geçirilmiş, özgün halk anlatılarıdır. Bu masalları, olay örgüsüne dokunmadan yeniden düzenleyip; yalın, akıcı ve anlaşılır olmasına özen gösterdiğim bir dille, yeni baştan yazdım.

Kitabın kaynak bilgiler bölümünde ise hangi masalın hangi kaynaktan derlendiğini gösteren bilgilere yer verdim. Bu bilgiler şu sıraya göre verilmiştir:

Masalın derlendiği yer:

Kaynak şahsın adı:

Kaynak şahsın yaşı:

Kaynak şahsın işi:

Kaynak şahsın masalı kimden dinlediği:

Bir sözlü halk edebiyatı ürünü olan masalların, çocuk ve giderek yetişkin eğitimindeki rolü yadsınamaz. Masallar, ait oldukları toplumların gelenek-görenek-inançlarını, sosyal-kültürel-ekonomik

yapılarını yansıtan pek çok motiften oluşur. Böyle olunca da “insanın serüvenini” geçmişten günümüze, günümüzden de geleceğe taşır dururlar. Bu taşıyıcılık işlevi özellikle, sosyolojik, psikolojik, etik (ahlaksal) ve kültürel açıdan çok önemlidir.

Masalarda genellikle iyilik, dürüstlük, adalet ve çalışkanlık üstün gelmekte ve yine çoğunlukla mutlu sonla bitip, iyiler hak ettikleri yerlere ulaşırken kötüler de cezalarını çekmektedirler. Bu da henüz gelişmekte olan çocuk ruhlarının, bilinçlerinin, doğrudan ve haklıdan yana tavır koymaları doğrultusunda yönlendirilmeleri bakımından yararlı olacaktır. Her ne kadar, büyüdükten ve hayat cangılında savaşılmaya başladıktan sonra, masal gerçeği ile yaşam gerçeğinin çoğu zaman çeliştiğini göreceklere de o zaman, takvim ve kültür yaşları bunun nedenini, niçinini kavrayıp çözecek olgunluğa erişmiş olacağından, bu çelişkinin nedenlerini anlayabileceklerdir. Önemli olan onlara, temelde güzel ve sağlam değerler kazandırabilmektir. Bunun da en kolay ve etkili yolu masalardan geçer.

Muhsine HELİMOĞLU YAVUZ

Bodrum - Yalıkavak 2011

I

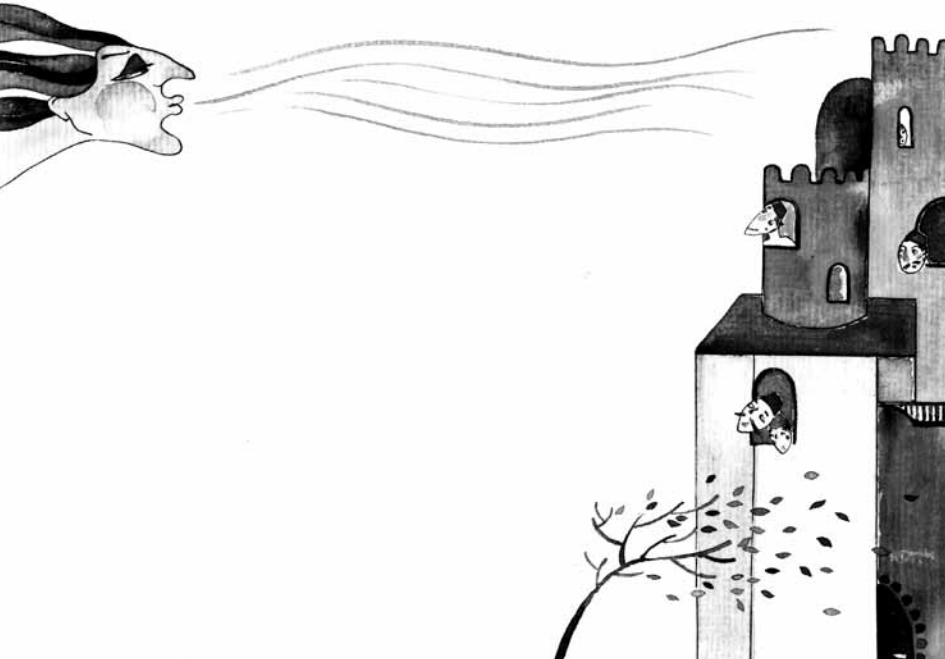
fındık beyler

Bir varmış, bir yokmuş. Ülkelerden birinde Fındık Beyler adında beş kardeş yaşarmış. Bu beş kardeş çok mutluymuş. Fakat kötü bir cadı onları çok kıskanmış ve mutluluklarına engel olmak istermiş. Çünkü cadılar, başkalarına kötülük edince mutlu olurlarmış. Gel zaman git zaman bu cadı, onların evlerini yıkmaya karar vermiş ve yıkmış. Bunun üzerine beş kardeş kendilerine yeni evler yapmışlar.

En küçük kardeş evini bezden yapmış. Ev, tam bir çadırı andırıyormuş. Ortanca kardeşler birlikte evlerini saz ve samandan yapmışlar. Dördüncü kardeş evini su ve topraktan oluşan bir çamurla yapmış. Ağabeyleri ise evini tuğla ve betondan yapmış. Bu sırada cadı, evindeki küresinden olup biteni izliyormuş. Hepsini mutluluk içinde, evlerini yaparken görmek cadıyı çok kızdırmış. Süpürgesine atladığı gibi Fındık Beyler'in evlerinin olduğu yere gitmiş ve onları gözetlemeye koyulmuş. Her kardeşin şarkı söylemesi ve mutlu ol-

ması cadıyı daha da kızdırmış. Cadı, onların mutluluğunu bozmak için evlerini yine başlarına yıkmaya karar vermiş. Önce en küçük kardeşin evine gitmiş. "Vuuuu!" diye üflemiş. Ev hemen yıkılmış. Küçük Fındık Bey koşa koşa ortanca ağabeylerinin evine sığınmış. Koşarken bile "Fındık Beyler'e gidelim, Fındık Beyler'e gidelim," diye bir şarkı söylüyormuş.

Tam cadı yetişeceği sırada, ağabeyleri kardeşlerini içeri almışlar ve kapıyı sımsıkı kilitlemişler. Cadı kocaman bir kahkaha atmış ve "vuuuu!" diye üflemiş. Ev yıkılmamış, cadı yine kuvvetlice "vuuuu!" demiş ve ortanca kardeşlerin evi de yıkılmış. Hep birlikte koşarak dördüncü kardeşin evine gitmişler. Cadı, Fındık Beyler'in kaçışmasından aldığı zevkle dördüncü

kardeşin evinin yolunu tutmuş. “Vuuuuu!”, “Vuuuuu!” diye üfleyerek dördüncü kardeşin evini de yıkmış. Neyse ki bizim Fındık Beyler kurtulmayı başarıp en büyük ağabeylerinin evine sığınabilmişler. Büyük ağabey kendine güvenle, “Sakin korkmayın kardeşlerim bu ev çok sağlamdır. Cadı bize zarar veremez,” demiş.

Bunun üzerine Fındık Beyler, çalgı çalıp şarkı söylemeye başlamışlar. Dışarıdan onları gören cadı, çok sinirlenmiş ve var gücüyle üflemiş. Bir üflemiş, iki üflemiş ama evi yıkamamış. Buna dayanamayan cadı, hırsından çatlayıp ölmüş ve böylece yaptığı kötülüklerin cezasını hayatıyla ödemiş. Fındık Beyler de o günden sonra sağlam ve huzur dolu yuvalarında, mutlu bir hayat sürmüşler.

Onlar ermiş muradına biz çikalım kerevetine.

2

KAYBOLAN ÇOCUK

Bir varmış, bir yokmuş; köylerden birinde küçük, tatlı bir çocuk yaşarmış. Annesi onun bahçede oynamasına, uzaklaşmaması şartıyla izin verirmiş. Çünkü köyün çevresinde büyük ve vahşi ormanlar varmış.

Bir gün küçük çocuk oynamak için evinden çıkmış. Bir zaman sonra, kapının önünde oynamaktan sıkılmış. Biraz uzaklaşsam ne olur sanki diye düşünmüş ve ormana doğru yürümeye başlamış. Yürümüş, yürümüş, yürümüş... Bir süre sonra havanın kararmış olduğunu ve ayağına dikenlerin battığını fark etmiş. Zamanın nasıl geçtiğini anlayamayan çocuk, evinden çok uzaklaşmış. Yolunu kaybettiğini anladığındaysa iş işten geçmiş. Ayağına batan dikenler yüzünden de canı çok yanıyormuş. Çaresizlik içinde ağlamaya başlamış.

Tam umutsuzluğa kapıldığı sırada, çok çok uzaklarda bir ışık görmüş. Sevinç içinde oraya yürümeye başlamış. Sonunda evin önüne gelmiş. Korkarak ka-

pıyı çalmış. Kapıyı açan yaşlı çifte, başından geçenleri anlatmış ve o gece orada kalıp kalamayacağını sormuş. Çiftçi olan bu aile, tedirgin bir halde, çocuğa tavan arasındaki ocağın yanında uyuyabileceğini ama şimdiye kadar orada yatan kimsenin sabaha sağ çıkmadığını söylemişler. Çocuk dışarıda kalsa zaten vahşi hayvanlara yem olacağını düşünerek geceyi tavan arasında geçirmeye karar vermiş.

Yaşlı çift, ona bir tas çorba ve bir parça ekmek verip karnını doyurduktan sonra, yatması için tavan arasında ocağın yanındaki yatağı göstermişler. Zaten çok yorulmuş ve korkmuş olan çocuk yatar yatmaz uyumuş.

Geceyarısı, büyük bir gürültüyle uyanmış. Ses ocaktan geliyormuş. Büyük ve güçlü bir ses, "Ben varım, çıkayım mı?" diyormuş. Çocuk çok şaşırılmış. Tam bir kâbus görmüş olduğunu düşünmeye başlamış ki ses daha güçlü bir şekilde tekrarlamış, "Ben varım, çıkayım mı?"

Çocuk bu sefer sesin gerçek olduğunu anlayıp dehşete kapılmış. Bu sesi çıkarmanın bir canavar olduğunu ve onu yiyeceğini düşünmeye başlamış. Yorganın altında korkudan her yeri titriyormuş. Tam etraf yine sessizleşmişken ses üçüncü kez ve çok çok daha güçlü bir şekilde duyulmuş.

"BEN VARIM, ÇIKAYIM MI?"

Çocuk sonunda her şeyi göze alıp:

“Çıkarsan çık be!” demiş.

Bunun üzerine büyük bir şangırtı kopmuş ve yığınla altın yerlere saçılmış. Ocaktan bir canavarın çıkacağına düşünen çocuk, altınları görünce sevinçten havalara uçmuş. Ahırdan at arabasını alıp arkasını altınla doldurmuş. Sonra arabaya binmiş ve güneş doğarken at onu evine götürmüştü. Böylece hem söz dinlememenin cezasını çekmiş hem de cesaretinin ödülünü almış.

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

 CAN
ÇOCUK

muhsine helimoğlu ravuz
GEL ZAMAN ĞİT ZAMAN
ANADOLU MASALLARI

2

insan masalsız olmaz

“masallarda genellikle iyilik, dürüstlük, adalet ve çalışkanlık üstün gelmekte ve yine çoğunlukla mutlu sonla bitip iyiler hak ettikleri yerlere ulaşırken kötüler de cezalarını çekmektedirler. bu da henüz gelişmekte olan çocuk ruhlarının, bilinçlerinin, doğrudan ve haklıdan yana tavır koymaları doğrutusunda yönlendirilmeleri bakımından yararlı olacaktır. önemli olan onlara, temelde güzel ve sağlam değerler kazandırabilmektir. bunun da en kolay ve etkili yolu masallardan geçer.”

muhsine helimoğlu ravuz

ISBN 978-975-07-1318-7

9 789750 713187